

Vraag honderd Nederlanders wat een buitenplaats is en misschien geeft één persoon het juiste antwoord. Hoe komt het dat buitenplaatsen bij het grote publiek zo onbekend zijn? En dat, terwijl buitenplaatsen tot één van de vijftig vensters van de Canon van de Nederlandse Geschiedenis behoren?

JAAR VAN DE HISTORISCHE BUITENPLAATS

2012

Kunsthistoricus René W. Chr. Dessing heeft het initiatief genomen tot Het jaar van de Buitenplaats 2012. De bedoeling is om buitenplaatsen in het zonlicht te zetten door het organiseren van activiteiten, tentoonstellingen, bezoeken, en publicaties voor een breed publiek.

Een vraaggesprek met initiatiefnemer René W. Chr. Dessing. Door drs Hanneke van Rooijen.

Waarom bent u zo gefascineerd geraakt door het fenomeen buitenplaats?

"Dat heeft meerdere redenen. Uiteraard voedt het zelf bewonen van Het Huis te Manpad mij voor dit onderwerp. Bijzonder vond ik te merken dat ik nooit precies het fijne wist van deze woonvorm. Ik had nooit de onderlinge verbanden gezien, laat staan dat ik begreep dat het een manier van leven was die zeer gangbaar was in voorbije eeuwen. Nu adviseer ik buitenplaatsen en landgoederen. Vanwege dit werk ben ik feitelijk alles gaan lezen aangaande Buitenplaatsen en werd mij duidelijker welke belangrijke positie de Buitenplaatsen in onze geschiedenis innemen. De historische samenhang met het koopmanschap, het bestuurlijke kader, de stad Amsterdam, de vormgeving van ons land, alsmede de adellijke structuren in delen van het platteland, alles was nauw met elkaar verbonden. Hierbij spelen buitenplaatsen een hoofdrol en let wel: ooit telde ons land duizenden buitenplaatsen. Iedere voorname familie bezat er wel één; soms zelfs meerdere."

Waarom een speciaal jaar gewijd aan de historische buitenplaats?

"Het idee om 2012 uit te roepen tot Jaar van de Historische Buitenplaats ontstond nadat ik opmerkte dat veel Nederlanders niet goed weten of zelfs onbekend is wat historische buitenplaatsen zijn en welke band zij hebben met talrijke onderwerpen uit onze vader-

landse geschiedenis. Door deze onbekendheid is het niet vreemd dat er weinig maatschappelijke belangstelling of politieke steun bestaat voor het behoud van dit markante type cultureel erfgoed. En hier geldt: onbekend, maakt onbemind. Daarnaast heb ik als oud-adviseur van de stichting tot behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen begrepen dat er bij veel eigenaren grote financiële zorgen leven door terugtrekkende overheden, veranderde subsidieregelen en wetswijzigingen. Dat maakt dat hun wereld in beweging is en dat de zorgen rond de instandhouding toenemen. Het vergt veel van eigenaren om een buitenplaats in stand te houden. Deze aspecten, de maatschappelijke onwetendheid rondom het fenomeen buitenplaats en de inspanningen van de eigenaar om de buitenplaats te behouden, deden mij besluiten deze schat aan cultureel erfgoed bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.

Wat staat ons te wachten in 2012?

"Het themajaar is vooral bedoeld om meer mensen kennis te laten maken met het fenomeen buitenplaats. Veel buitenplaatsen zijn in het kader van de Natuurschoonwet (NSW) geheel of gedeeltelijk toegankelijk. Ook nu valt er op de ons resterende 500 historische buitenplaatsen veel te genieten, als bezoeker maar ook als vrijwilliger door een steentje bij te dragen. Om dit te bewerkstelligen is de Stichting Themajaar

Historische Buitenplaatsen 2012 opgericht. Door genereuze giften kon Mirjam Blott bij ons beginnen. Zij organiseerde als projectleider in 2008 al het succesvolle themajaar van het Religieus Erfgoed. Wat wij met ons themajaar voor ogen hebben is het aanzwengelen van een dialoog tussen verschillende culturen en disciplines met als insteek het behoud van het cultureel erfgoed dat met de historische buitenplaatsen samenhangt. Het bestuur en de werkgroep kennen vertegenwoordigers van ministeries, particuliere en institutionele eigenaren, musea, kastelen en natuurorganisaties. Publicaties, tentoonstellingen, excursies, een wetenschappelijk congres en andere activiteiten staan op stapel om dit geweldig mooie erfgoed breder onder de aandacht te brengen. Meer informatie is te vinden op onze site www.buitenplaatsen2012.nl

Het interview verscheen eerder in *Artifex* magazine

foto: Esther Quelle